

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE

**PRIMERJAVA USTANOVITVE PRAVNIH OBLIK GOSPODARSKIH
DRUŽB Z VIDIKA DAVČNE OSNOVE ZA USTANOVITELJA**

Ljubljana, september 2016

SLADJANA ČIRKOVIĆ

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisani(-a) Sladjana Ćirković, študent/-ka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtor/-ica predloženega dela z naslovom Primerjava ustanovitve pravnih oblik gospodarskih družb z vidika davčne osnove za ustanovitelja, pripravljenega v sodelovanju s svetovalcem/svetovalko prof. dr. Simon Čadež

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravil/-a samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbel/-a, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobil/-a vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označil/-a;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnal/-a v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobil/-a soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne 30.09.2016

Podpis študenta(-ke): _____

KAZALO

UVOD	1
1 VRSTE PRAVNIH OBLIK GOSPODARSKIH DRUŽB.....	1
1.1 SAMOSTOJNI PODJETNIK.....	4
1.2 DRUŽBA Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO.....	6
2 DAVČNE OBVEZNOSTI.....	9
2.1 DAVČNE OBVEZNOSTI SAMOSTOJENGA PODJETNIKA.....	10
2.2 DAVČNE OBVEZENOSTI DRUŽBE Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO.....	13
3 UGOTAVLJANAJE DAVČNE OSNOVE PRED USTANOVITVIJO.....	14
3.1 UGOTAVLJANAJE DAVČNE OSNOVE ZA S.P.	14
3.2 UGOTAVLJANAJE DAVČNE OSNOVE ZA D.O.O.	16
3.3 ODLOČITEV NA OSNOVI PRIMERJAVE PRAVNIH OBLIK	18
GOSPODARSKIH DRUŽB Z VIDIKA DAVČNE OSNOVE ZA USTANOVITELJA	
SKLEP.....	21
LITERATURA IN VIRI.....	22

KAZALO TABEL

Tabela 1: Stopnje dohodnine za leto 2015.....	11
Tabela 2: Izračun davčnih obremenitev in davčne osnove za dobiček za s. p (v EUR).....	15
Tabela 3: Izračun davčnih obremenitev in davčne osnove za dobiček za s.p. za status.....	16
normiranca (v EUR)	
Tabela 4: Izračun davčnih obremenitev in davčne osnove za d.o.o. (v EUR).....	17
Tabela 5 Izračun izplačila plače delavcu in izračun stroškov dela (v EUR).....	18
Tabela 6: Izračun davčnih obremenitev in davčne osnove za s.p., s.p.(status normiranca) in d.o.o. (v EUR).....	19

KAZALO SLIK

Slika 1: Struktura pravnih oblik poslovnih subjektov v Sloveniji na dan 31.03.2016.....	2
---	---

UVOD

Kot novi ustanovitelj se sprašujem, kje, kako in kakšno obliko podjetja naj odprem, kje naj začnem svojo poslovno pot, kako naj uresničim svoje poslovne ideje, zamisli, sanje. Svojo poslovno pot ustanovitelj začne z ustanovitvijo ene izmed oblik gospodarskih družb. Pri novi ustanovitvi se ustanovitelj sreča s primerjavo gospodarskih družb, katero obliko naj ustanovi in posledično tudi kakšna je davčna osnova z davčnega vidika.

Namen zaključne strokovne naloge je prikazati, katera pravna oblika (d.o.o., s.p., s.p. normirani) je za ustanovitelja najbolj ugodna z davčnega vidika. Cilj naloge je na enaki primerjavi prihodkov in celotnih odhodkov izračunati davčno osnovo za ustanovitelja in se na podlagi tega odločit za ustanovitev določene oblike gospodarske družbe.

Zakaj samo te tri oblike? Ravno zato ker po navadi vsak človek oziroma vsak posameznik, ko stopa na svojo prvo poslovno pot sam, in ravno te tri oblike so najustreznejše za eno osebo.

V nalogi predstavim na splošno vrste pravnih oblik gospodarskih družb, kakšne so davčne obveznosti in po tem na koncu še ugotovim na osnovi lastnih izračunov, kakšne so davčne osnove še pred ustanovitvijo in kakšna je višina neto izplačil ustanovitelju.

Pri pogledu z vidika davčne osnove za ustanovitelja predpostavljam, da želi novemu ustanovitelju ostati največ neto dobička oziroma, da želi prejeti največ neto izplačil na svoj osebni račun. Pri družbi z omejeno odgovornostjo bo ustanovitelj del neto izplačil dobil preko izplačane plače in regresa, del pa preko izplačila neto dobička. Pri samostojnem podjetniku in samostojnem podjetniku s statusom normiranca pa bo neto izplačila dobil kot razliko med prihodki in odhodki ter po plačilo prispevkov in še po plačilu akontacije dohodnine od davka iz dejavnosti.

1 VRSTE PRAVNIH OBLIK GOSPODARSKIH DRUŽB

Gospodarske družbe se po Zakonu o gospodarskih družbah (v nadaljevanju ZGD-1), klasično delimo v kapitalske in osebne družbe.

Kapitalske družbe so:

- družba z omejeno odgovornostjo,
- delniška družba,
- komanditna delniška družba.

Osebne družbe so:

- družba z neomejeno odgovornostjo,
- komanditna družba,

- tiha družba.

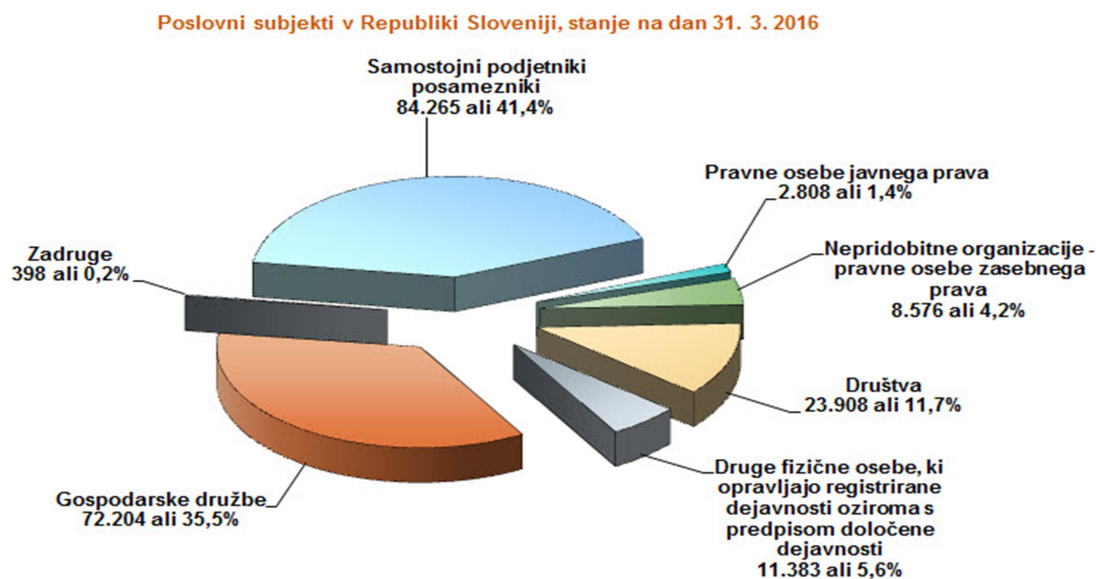
Poleg osnovnih oblik gospodarskih družb nam zakon omogoča ustanovitev tudi kot:

- samostojni podjetnik, je posameznik oziroma samostojna podjetnica posameznica je fizična oseba, ki na trgu samostojno opravlja pridobitno dejavnost kot svojo izključno dejavnost.
- gospodarsko interesno združenje.

Vse družbe, razen tihe družbe, so pravne osebe. Pravne osebe so zavezanke za davek, ki ga ureja Zakon o davku od dohodka pravnih oseb. Samostojni podjetnik ali samostojna podjetnica je fizična oseba, ki je zavezanec za davek, ki ga ureja Zakon o dohodnini. Pri ugotavljanju davčne osnove za ustanovitelja se soočamo z vprašanjem, katera oblika je pri določenem najugodnejša za najvišji dobiček ustanovitelja.

Iz statistične raziskave Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju AJ PES) po zbranih podatkih Poslovnega registra Slovenije (v nadaljevanju PRS) je razvidno, da je bilo na dan 31.12.2015 v Sloveniji vpisanih 72.060 družb, od tega jih je bilo v letu 2015 ustanovljenih 5.511. V letu 2015 je bilo izbranih 4.322 družb. V letu 2015 je bilo vpisanih 5.550 družb, od tega jih je bilo do konca leta 2015 izbranih 39. Na dan 31.12.2015 je bilo v Sloveniji vpisanih 82.953 samostojnih podjetnikov, od tega jih je bilo v letu 2015 vpisanih 12.591. V letu 2015 je bilo izbranih 12.506 samostojnih podjetnikov. V letu 2015 je bilo vpisanih 14.473 samostojnih podjetnikov, od tega jih je bilo do konca leta 2015 izbranih 1.882. Iz objavljenih podatkov je razvidno, da je bilo v letu 2015 v Sloveniji številčno največ ustanovljenih samostojnih podjetnikov z 72,28% in 27,71% gospodarskih družb.

Slika 1 : Struktura pravnih oblik poslovnih subjektov v Sloveniji na dan 31.03.2016

Vir: http://www.ajpes.si/Registri/Poslovni_register/Porocila/Zadnje_porocilo

Še vedno je številčno največ poslovnih subjektov kot samostojnih podjetnikov z 41,4%. Na drugo mesto se uvrstijo gospodarske družbe z 35,5% in ostali pravni subjekti v manjših odstotkih kot je prikazano na sliki.

Iz statističnih podatkov lahko razberemo, da ko se podjetnik odloča za ustanovitev pravne oblike poslovnega subjekta, se najpogosteje odloči za obliko samostojnega podjetnika in družbe z omejeno odgovornostjo. Pri ustanovitvi pa mora ustanovitelj poznati prednosti ene oblike pred drugo, da se lahko odloči, katera oblika bolj ustreza njegovi načrtovani dejavnosti in njegovemu poslovnemu cilju. Glede na to da je ustanovitelj po navadi samo ena oseba, zato se bom v nalogi osredotočila na ti dve pravni obliki pri ustanovitvi, ki sta najpogostejši, in sicer samostojni podjetnik (v nadaljevanju s.p.) in družbo z omejeno odgovornostjo (v nadaljevanju d.o.o., tudi družba).

Pri določenih dejavnostih moramo pred začetkom opravljanja izpolniti določene pogoje in pridobiti ustrezna dovoljenja, zato moramo preveriti, ali za opravljanje naše dejavnosti ali poklica potrebujemo dovoljenje in katere pogoje moramo izpolnjevati.

Skladno z ZGD-1 ne more ustanovitelj, družbenik ali podjetnik postati oseba:

- ki je bila pravnomočno obsojena na kazen zapora zaradi kaznivega dejanja zoper gospodarstvo, zoper delovno razmerje in socialno varnost, zoper pravni promet, zoper premoženje, zoper okolje, prostor in naravne dobrine in je vpisna v kazensko evidenco ministrstva, pristojnega za pravosodje; omejitev te točke glede kaznivega dejanja preneha po petih letih od pravnomočne sodbe oziroma z izbrisom iz Kazenske evidence, če je izbris prej,
- ki je bila v obdobju zadnjih dvanajstih mesecev javno objavljena na seznamu nepredlagateljev obračunov na podlagi zakona, ki ureja davčni postopek, ali je javno objavljena na seznamu neplačnikov na podlagi zakona, ki ureja davčni postopek; omejitev iz te točke preneha, ko Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljevanju FURS) izda potrdilo, da so vse obveznosti poravnane,
- ki je neposredno ali posredno z več kot 25% udeležena v kapitalu kapitalske družbe, ki je bila v obdobju zadnjih dvanajstih mesecev javno objavljena na seznamu nepredlagateljev obračunov na podlagi zakona, ki ureja davčni postopek, ali je javno objavljena na seznamu neplačnikov na podlagi zakona, ki ureja davčni postopek; omejitev iz te točke preneha, ko FURS izda potrdilo, da so vse obveznosti poravnane,
- ki ji je bila v zadnjih treh letih s pravnomočno odločbo Inšpektorata Republike Slovenije za delo oziroma najmanj dvakrat izrečena globa zaradi prekrška v zvezi s plačilom za delo oziroma prekrška v zvezi z zaposlovanjem na črno; omejitev iz te točke preneha v treh letih od pravnomočnosti sodbe,
- ki je bila neposredno z več kot 50% udeležena v kapitalu družbe z omejeno odgovornostjo, ki je bila izbrisana iz sodnega registra brez likvidacije po zakonu, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju,

omejitev iz te točke pa preneha v enem letu od datuma izbrisa družbe iz sodnega registra

- ustanovitelj oziroma družbenik družbe tudi ne more postati oseba, ki je v zadnjih treh mesecih ustanovila družbo z omejeno odgovornostjo oziroma pridobila delež v družbi z omejeno odgovornostjo, ki ni starejša od treh mesecev.

1.1 SAMOSTOJNI PODJETNIK

Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1) v tretjem členu opredeljuje s.p. kot fizično osebo, ki na trgu samostojno opravlja pridobitno dejavnost v okviru organiziranega podjetja. Ko se ustanovitelj odloči, da bo izbral obliko s.p., so postopki, ki jih je potrebno opraviti za ustanovitev s.p., zelo preprosti in brez večjih stroškov.

Ustanovitev se opravi prek e-VEM točke ali s pomočjo podjetniških svetovalcev na VEM točkah.

S.p. lahko postanemo v treh korakih, in sicer:

- prijava v PRS na AJPEŠ,
- prijava na davčno finančno upravo Republike Slovenije (v nadaljevanju FURS),
- prijava na Zavod za zdravstveno zavarovane Slovenije (v nadaljevanju ZZS).

Za vpis v PRS so potrebni naslednji podatki:

- predlagan datum vpisa s.p. oziroma datum začetka poslovanja,
- firma in skrajšana firma, če jo ima,
- sedež,
- podatki o podjetniku in podatke o zastopniku,
- dejavnost podjetnika po Standardni klasifikaciji dejavnosti,
- podatke o drugih delih podjetnika kot enotah poslovnega registra,
- izjavo podjetnika, da nima neporavnanih dospelih obveznosti iz njegovih prejšnjih poslovanj.

Ko je s.p. vpisan v PRS, mora posredovati podatke na FURS in ZZS (Ustanovitev s.p., 2011).

Podjetnik lahko preneha opravljati dejavnost po lastni izbiri. Najmanj petnajst dni pred prenehanjem mora le-to prijaviti. Vsaj tri mesece pred prijavo prenehanja mora na primeren način objaviti, da bo prenehal opravljati dejavnost ter ob tem navesti dan prenehanja.

S.p. je odgovoren za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem, kar z vidika varnosti pomeni, da je poslovanje s.p. dosti tvegano.

S.p. ni pravna oseba, v pravnem prometu lahko nastopa kot fizična oseba. To pomeni veliko tveganje, saj lahko podjetnik v primeru slabega ali nepredvidenega poslovanja

izgubi tudi svoje osebno premoženje. Če je poslovno tveganje večje, je smiselno razmisliti o ustanovitvi d.o.o (Izbrati s.p. ali d.o.o., 2010).

V današnjem času, ko je čas krize in ko imamo plačilno nedisciplino, lahko s.p. pride v takšen položaj, ko kljub dobremu poslovanju lahko hitro postane plačilno nesposoben. Zaradi plačilne nedisciplin svojih dolžnikov posledično nima dovolj likvidnih sredstev in ne more plačevati svojih dolgov do dobaviteljev in državi, zato zaradi tega ne more nemoteno poslovati in je lahko zelo hitro prisiljen prodati svoje osebno premoženje zaradi likvidnostnih težav s.p..

Način vodenja poslovnih knjig in sestavljanja računovodskih izkazov s.p., čigar podjetje ustreza merilom za majhne družbe, ureja računovodski standard 39. Poslovne knjige lahko vodi po sistemu dvostavnega knjigovodstva, kot je predviden za gospodarske družbe ali po sistemu enostavnega knjigovodstva.

S.p. ima ob registraciji dejavnosti naslednje možnosti izbire:

- voditi poslovne knjige po sistemu:
 - enostavnega knjigovodstva,
 - dvostavnega knjigovodstva,
- imeti status normiranca; v tem primeru ni treba voditi poslovnih knjig, temveč le davčne evidence.

S.p. vodi poslovne knjige po sistemu enostavnega knjigovodstva, če ni v zadnjem poslovnem letu (oziroma v prvem letu) prekoračil vsaj dve od spodnjih meril:

- povprečno število delavcev ne presega tri,
- letni prihodki so nižji od 50.000 EUR,
- povprečna vrednost aktive, izračunana kot polovica seštevka vrednosti aktive na prvi in zadnji dan poslovnega leta, ne presega 25.000 EUR. To velja tudi za podjetnika, ki začne opravljati dejavnost in v prvem letu ne zaposluje povprečno več kot tri delavce (73. člen ZGD-1).

Poslovne knjige po načelih enostavnega knjigovodstva so knjiga prihodkov in odhodkov z vključeno ali posebej vodeno evidenco terjatev do kupcev in obveznosti do dobaviteljev, knjiga ostalih terjatev, knjiga ostalih obveznosti in register opredmetenih osnovnih sredstev.

Vodenje enostavnega knjigovodstva je za s.p. cenejše, vendar pa zelo nepregledno in zato je primerno samo za zelo enostavno poslovanje.

V dvostavnem knjigovodstvu se podatki praviloma urejajo dvojno, se pravi časovno in vsebinsko. Časovno urejanje podatkov pomeni, da se podatke ureja v dnevniku, in sicer po vrstnem redu nastanka dogodka, vsebinsko se ureja podatke v glavni knjigi in pomožnih knjigah. Dvostavno knjigovodstvo je za večino poslovnih subjektov obvezen sistem vodenja poslovnih knjig, hkrati je pa zaradi načina evidentiranja tudi najbolj pregleden. Po

sistemu dvostavnega knjigovodstva vodijo poslovne knjige vse gospodarske družbe, zavodi, društva in samostojni podjetniki, razen nekaterih izjem.

Za s.p. ni potrebno voditi poslovnih knjig in sestaviti letnega poročila, če izpolnjuje pogoja o prihodkih iz dejavnosti in o zaposlenih delavcih. V tem primeru se davčna osnova ugotovi tako, da se od ustvarjenih prihodkov odštejejo odhodki v pavšalno določenem odstotku ali tako imenovani normirani odhodki. Ti odhodki so po davčnih predpisih takoj priznani v določenem odstotku od bruto prihodka, za kar ni potrebno dokazovati njihovega nastanka z ustreznimi listinami.

O izbranem načinu vodenja poslovnih knjig mora s.p. obvestiti davčni organ v osmih dneh po pričetku opravljanja dejavnosti. Med letom se izbrani način ne sme spreminjati. V kolikor se način vodenja spreminja, je treba obvestiti davčni organ do 31. decembra tekočega leta za naslednje davčno leto (Pravilnik o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, 2006, 2007).

S.p. na podlagi podatkov iz poslovnih knjig in opravljenega popisa ob koncu leta sestavi letno poročilo. Letno poročilo obsega izkaz poslovnega izida in bilanco stanja. Bilanca stanja prikazuje stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev ob koncu koledarskega leta, izkaz poslovnega izida pa prikazuje prihodke, odhodke in stroške ter poslovni izid v koledarskem letu. Letnega poročila ne sestavlja s.p., katerim se davčna osnova ugotavlja z upoštevanjem normiranih odhodkov. Kako je obdavčen s.p. ureja Zakon o dohodnini (ZDoh-2, 2006). Obdavčitev s.p. bom obravnavala v poglavju davčne obveznosti s.p..

S.p. lahko odpre transakcijski račun pri več poslovnih bankah. Denarna sredstva so na računih s.p. njegova last, z njimi lahko prosto razpolaga, kar pomeni, da se denarna sredstva pretakajo iz dejavnosti s.p. v osebno gospodinjstvo in obratno. Prosto razpolaganje z denarnimi sredstvi omogoča fizični osebi oziroma s.p., da obogati pridobljena denarna sredstva skozi različne obdavčene ali neobdavčene naložbe, kar nima vpliva na povečanje osnove na njegov davek od dohodka iz dejavnosti.

1.2 DRUŽBA Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO

Najpogostejša oblika kapitalske družbe je d.o.o.. Pravila o ustanovitvi in delovanju določa ZGD-1. D.o.o. je družba, ki sama s svojim premoženjem odgovarja za svoje obveznosti. Družbenik družbe ni odgovoren za obveznosti družbe. Tema zaključne strokovne naloge je namenjena primerjavi pravnih oblik gospodarske družbe za ustanovitelja kot eno fizično osebo, zato bomo na tej točki pogledali, kako naj se le-ta ustanovi in kako potekajo ostali postopki. Ustanovitelj se lahko odloči za ustanovitev eno-osebne družbe in to je d.o.o., ki ima samo enega družbenika.

Ustanovitev d.o.o. je preprosta in hitra. D.o.o. lahko ustanovimo v manj kot treh dneh od oddaje vloge preko portala e-VEM ali na točki VEM, sam postopek ustanovitve je brezplačen. Za izvedbo postopka preko portala e-VEM potrebujemo digitalno potrdilo in zahtevano opremo ali pa nam lahko pri registraciji pomaga strokovnjak na eni od točk VEM v Sloveniji. Za ustanovitev moramo najprej vplačati osnovni oziroma ustanovni kapital, ki znaša najmanj 7.500 EUR. Ustanovni kapital je družbi od ustanovitve na voljo za poslovanje. Osnovni kapital lahko vplačamo v denarju na transakcijski račun ali v stvarnem vložku, to je v nepremičninah, premičninah, pravicah, ipd. To je lahko ustanovitev d.o.o. od doma oziroma na točki VEM z aktom o ustanovitvi in ob pogoju, da so osnovni vložki plačani v denarju ter da so plačani pred vložitvijo predloga za vpis ustanovitve v sodni register.

Predlogu za vpis d.o.o. v sodni register, če postopek opravimo na točki VEM, je potrebno priložiti naslednje listine:

- akt o ustanovitvi oziroma družbeno pogodbo, vsaka družbena pogodba ali akt o ustanovitvi mora vsebovati bistvene sestavine navedbo imena in priimka ter prebivališča ali firme in sedeža družbenika; firmo, sedež in dejavnost družbe; navedbo zneska osnovnega kapitala in vsakega osnovnega vložka posebej, navedbo družbenika za vsak osnovni vložek in njegov poslovni delež,
- sklep o imenovanju zastopnikov,
- izjava zastopnika, se pravi strinjanje vsakega zastopnika posebej, da nastopi funkcijo direktorja ali prokurista,
- sklep o določitvi poslovnega naslova
- potrdilo banke o vplačilu osnovnega kapitala

Posebnosti enoosebne d.o.o. je, da je to družba, ki ima samo enega družbenika in za enoosebno družbo veljajo določene posebnosti. Ustanovimo jo tako, da edini družbenik sprejme akt o ustanovitvi, namreč pri več-osebni družbi družbeniki sklenejo družbeno pogodbo. Edini družbenik mora voditi knjigo sklepov. Knjigo sklepov družbenik vodi tako, da vanjo vpisuje sklepe po časovnem zaporedju. V skladu z ZGD-1 le-ta določa, da mora ustanovitelj vse odločitve družbenika vpisovati v knjigo sklepov, zato ker sklepi, ki niso vpisani v knjigo sklepov, nimajo pravnega učinka.

V knjigo sklepov mora tako družbenik vpisovati sklepe o:

- sprejetju letnega poročila in uporabi bilančnega dobička,
- zahtevi za vplačilo osnovnih vložkov,
- vračanju naknadnih vplačil,
- delitvi in prenehanju poslovnih deležev,
- postavitvi in odpoklicu poslovodij,
- ukrepih za pregled in nadzor dela poslovodij,
- postavitvi prokurista in poslovnega pooblaščenca,

- uveljavljanju zahtevkov družbe proti poslovodjem ali družbenikom v zvezi s povračilom škode, nastale pri ustanavljanju ali poslovođenju,
- zastopanju družbe v sodnih postopkih proti poslovodjem,
- drugih zadevah, za katere tako določa ta zakon ali akt o ustanovitvi.

Knjigo sklepov lahko edini družbenik vodi v pisni obliki, le-to kot papirno knjigo sklepov ali v elektronski obliki, le-to kot elektronsko knjigo sklepov. Če ustanovitelj ustanovi enoosebno d.o.o. na točki VEM, se vedno odpre elektronska knjiga sklepov. Družba opredeli svojo dejavnost, ki jo bo izvajala na trgu, v svojem aktu o ustanovitvi družbe. Družba sme opravljati gospodarske posle le v okviru svoje dejavnosti, ki je določena v statutu oziroma družbeni pogodbi.

Načeloma velja, da smejo družbe opravljati vse posle, razen tistih, ki se po zakonu ne smejo opravljati kot gospodarski posli. Če drug zakon za začetek opravljanja neke dejavnosti določa še posebne pogoje za opravljanje te dejavnosti, lahko družba začne opravljati to dejavnost, ko izpolni posebne pogoje, določene z drugim zakonom. Če drug zakon določa, da sme družba začeti opravljati dejavnosti, ko pristojni državni organ ali organizacija z javnimi pooblastili izda odločbo, s katero ugotovi, da družba izpolnjuje pogoje za opravljanje te dejavnosti, lahko družba začne opravljati to dejavnost, ko pristojni organ izda tako odločbo.

Vsaka družba mora imeti tudi svoje ime oziroma firma. Ime družbe se mora jasno razlikovati od imena vseh drugih družb. Ime mora imeti vse z zakonom predvidene sestavine. Obvezne sestavine firme družbe z omejeno odgovornostjo so ime oziroma oznaka, ki družbo jasno loči od vseh drugih družb, oznaka, ki nakazuje na dejavnost družbe in oznaka pravnoorganizacijske oblike družbe, v našem primeru družbe je le-ta oznaka d.o.o.. Vsaka družba si določi dolgo in kratko ime. S firmo se družba predstavlja v poslovnem svetu, zato je velikega pomena njeno jasno razlikovanje od firm drugih družb.

Ime družbe ne sme vsebovati imen in znakov tujih držav ali mednarodnih organizacij, besedo Slovenija in njene izpeljanke ter besede državni, republiški lahko vsebuje le v primeru, da pridobi dovoljenje Vlade Republike Slovenije. Pri svojem poslovanju mora družba uporabljati firmo v obliki, ki je vpisana v PRS, lahko uporablja tudi skrajšano firmo, če je le-ta tudi vpisana (Ustanovitev d.o.o., e-VEM portal za podjetja in podjetnike, 2016).

D.o.o. vodi poslovne knjige v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi (SRS) ali z Mednarodnimi računovodskimi standardi (MRS). Za razliko od s.p., družbe nimajo možnosti izbire med enostavnim in dvostavnim knjigovodstvom. Poslovne knjige morajo voditi po sistemu dvostavnega knjigovodstva. Vodenje temeljnih knjig je obvezno za vsak poslovni sistem, vodenje pomožnih knjig pa samo, če verodostojni podatki, ki se običajno dobivajo s pomožnimi knjigami, niso zagotovljeni drugače. Temeljni poslovni knjigi sta

glavna knjiga in dnevnik glavne knjige, pomožne knjige pa register opredmetenih osnovnih sredstev, blagajniška knjiga, knjiga izdanih in prejetih računov in druge po potrebah podjetja (Zaman, Hočevar & Igličar, 2007, str. 183 – 189). ZGD-1 določa splošna pravila računovodenja. SRS pa določajo podrobnejša pravila in ne smejo prekoračiti pravil ZGD-1.

Davčne obveznosti oziroma obdavčitev d.o.o. ureja Zakon od dohodka pravnih oseb. Denarna sredstva na transakcijskem računu družbe so last družbe in ne družbenika. Družbenik z denarnimi sredstvi ne more prosto razpolagati, delovati mora v dobro družbe in mora poslovati prek poslovnih računov družbe. Če si želi družbeniki izplačati denarna sredstva iz transakcijskega računa, mora družba ob izplačilu plačati 25% davek na kapitalske dobičke. Denarna sredstva se lahko izplačajo šele po prikazu ugotovljenega dobička.

2 DAVČNE OBVEZNOSTI

Pri odločanju ustanovitve ali s.p. ali d.o.o. mnogokrat pozabimo na zelo pomemben dejavnik kot je obdavčitev. Stopnje obdavčitve dohodka iz dejavnosti za s.p. in obdavčitev dohodka d.o.o. so zelo različne.

Davčni zavezanci plačujemo državi različne oblike davkov, katere bi lahko razdelili na:

- davke na promet blaga in storitev, kot so davek na dodano vrednost, davek na promet nepremičnin, davek na motorna vozila in še razni drugi,
- davki od dohodkov, kot so dohodnina, davek od dohodkov pravnih oseb, davek na dediščine in darila,
- davki na premoženje,
- druge oblike davkov, kot je posebni davek na premoženje, davek od iger na srečo....

Davčni zavezanci plačujemo državi tudi druge dajatve:

- uvozne dajatve, kot je carina,
- dajatve na potrošnjo, kot je trošarina,
- prispevke, kot so prispevki za socialno varnost,
- koncesijske dajatve, le-ta je lahko koncesijska dajatev za prirejanje posebnih iger na srečo,
- takse, le-te so razne upravne takse, turistična taksa, občinske takse.

Davčna obveznost iz naslova davka od dohodkov iz dejavnosti oz. dobička se ugotovi na osnovi davčnega obračuna. Razpoložljivi dohodek je dohodek zmanjšan za davek na dohodek. To pomeni, da ob dani ravni dohodka nižji davek vodi k večjemu razpoložljivemu dohodku. Nižji davek dosežemo z davčnim izogibanjem, lahko pa tudi z davčno utajo. Davčno izogibanje pomeni zakonsko dopustno dejanje, pri davčni utaji pa gre za kršitev zakonskih predpisov (Kodrič, 2008, str. 12).

2.1 DAVČNE OBVEZNOSTI SAMOSTOJENGA PODJETNIKA

Največji davčni obveznosti s.p. sta plačevanje dohodnine in plačevanje prispevkov ter raznih druge oblike davkov. S.p. je fizična oseba, ki je obdavčena z dohodnino. Dohodnina je davek od dohodkov fizičnih oseb, zato se davek od dohodkov iz dejavnosti plačuje na podlagi ZDoh-2.

V 48. členu ZDoh-2 so določena pravila ugotavljanja davčne osnove od dohodka iz dejavnosti, in sicer pravila za ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov. Za ugotavljanje davčne osnove na podlagi normiranih odhodkov se ne uporabljajo predpisi o obdavčitvi dohodkov pravnih oseb, ker je z ZDoh-2 drugače določeno.

ZDoh-2 določa:

- prihodki se upoštevajo ob njihovem plačilu,
- odhodki se upoštevajo v vnaprej določeni višini, ki je določena v odstotku od doseženih prihodkov,
- akontacija dohodnine se pri uveljavljanju normiranih odhodkov ne odvaja na podlagi davčnega obračuna, ki ga zavezanec opravi sam, temveč na podlagi obračuna davčnega odtegljaja,
- odmere davčnega organa.

V primeru, ko dohodek izplača oseba, ki se šteje za plačnika davka s.p. ali d.o.o., se uporabi metoda davčnega odtegljaja. Izračun in plačilo davka opravi plačnik davka.

Za spodaj navedene obdavčitve s.p., se nanašajo na s.p., pri katerem se dobiček ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov.

ZDoh-2 določa, da je davčna osnova od dohodka iz dejavnosti dobiček. Dobiček je razlika med davčno priznanimi prihodki in davčno priznanimi odhodki. Če z ZDoh-2 ni drugače določeno, se za ugotavljanje prihodkov in odhodkov uporabljajo predpisi o obdavčitvi pravnih oseb in v skladu z njim uvedenimi računovodskimi standardi.

Po ZDoh-2 so obdavčeni vsi dohodki, ki jih je fizična oseba dosegla v posameznem davčnem letu, ki je vedno enako koledarskemu letu. Kar pomeni, da s.p. ne more davčnega leta prilagajati poslovnemu letu, kar pa lahko storijo le pravne osebe.

Dobiček s.p. je obdavčen po progresivni dohodninski lestvici, kar pomeni, da se s povečanjem davčne osnove povečuje tudi obdavčitev zneska, ki preseže določeno mejo, kar je razvidno iz Tabele 1.

Tabela 1: Stopnje dohodnine za leto 2015

Če znaša neto letna davčna osnova v eurih		Znaša dohodnina v eurih
Nad	Do	
	8.021,34	16 %
8.021,34	18.960,28	1.283,41 + 27 % nad 8.021,34
18.960,28	70.907,20	4.236,92 + 41 % nad 18.960,28
70.907,20		25.535,16 + 50 % nad 70.907,20

Vir: Pravilnik o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2015.

Enkrat letno se davčne osnove uskladijo s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji.

Zavezanec s.p., ki ugotavlja davčno osnovo od dohodka iz dejavnosti z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, plačuje znesek odmerjen dohodnine kot akontacijo dohodnine. Osnova za akontacijo dohodnine se obračuna v davčnem obračunu za posamezno davčno leto. Višina akontacije dohodnine je odvisna od davčne osnove in davčne stopnje.

S.p. ima možnost uveljaviti splošne olajšave in posebne olajšave za vzdrževane družinske člane in druge olajšave že v obračunu davka od dohodkov iz dejavnosti. Ker imajo možnosti uveljavljanja olajšav s.p. in tudi d.o.o., zato za ta del izračuna z olajšavami ne bom izračunavala kot vidik davčne osnove za ustanovitelja.

Z vidika ustanovitelja kot fizične osebe in ob predpostavki, da le-ta prvič odpira svoj s.p. oziroma d.o.o., bom v izračun vzela osnovo najvišji znesek prihodkov v znesku do 100.000 EUR, zato da bo lahko ustanovitelj izkoristil še status normiranca z vidika davčne osnove. Izračuni so prikazani v poglavju Ugotavljanje davčne osnove pred ustanovitvijo.

Davčna osnova od dohodka iz dejavnosti normiranca se ugotavlja na način, da se od ustvarjenih prihodkov odštejejo normirani odhodki. Od vključno 1. januarja 2015 dalje se tako od ustvarjenih prihodkov odšteje 80% normiranih odhodkov in plačevanje akontacije dohodnine 20%. Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov je primerno za tiste zavezance, ki imajo manj stroškov, kot znašajo normirani odhodki.

Na tak način lahko ugotavljamo davčno osnovo samo pod naslednjimi pogoji:

- v davčnem letu pred tem davčnim letom prihodki iz dejavnosti ne presegajo 50.000 EUR,
- ali v davčnem letu pred tem davčnim letom prihodki iz dejavnosti ne presegajo 100.000 EUR in je bila pri s.p. obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovana vsaj ena oseba za poln delovni čas, neprekinjeno najmanj pet mesecev,

- smo pri davčnem organu pravočasno opravili priglasitev.

S.p. je fizična oseba in ni v delovnem razmerju. Iz vidika oblike delovnega statusa, v katerem je oseba obvezno socialno zavarovana, se za s.p. uporablja termin samozaposlena oseba. Na podlagi 15. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1, 1999) se obvezno zavarujejo s.p. in osebe, ki opravljajo poklicno dejavnost, kot so zdravniki, odvetniki, notarji, samostojni kulturni delavci in drugi.

Samozaposleni plačujejo prispevke v skladu z drugo alinejo prvega odstavka 207. člena ZPIZ-1. Zavarovalna osnova se samozaposlenim določi glede na doseženi dobiček zavarovanca, v katerem niso upoštevani obračunani prispevki za obvezno socialno zavarovanje. Višina zavarovalne osnove se določi na podlagi uvrstitve v enega od zavarovalnih razredov iz 209. člena ZPIZ-1. Zavarovalna osnova se za samozaposlene določi na podlagi zadnje odmere odločbe o davku od dohodka iz dejavnosti in glede na podatke o povprečni plači oziroma minimalni plači za leto, na katero se nanaša akontacija dohodnine od dohodka, doseženega z opravljanjem dejavnosti. Kot povprečna plača se šteje zadnji objavljen podatek SURS (Pravilnik o postopku za razvrščanje v zavarovalne osnove, 2006).

Zavarovanec lahko plačuje prispevke tudi od zavarovalne osnove, ki presega znesek zavarovalne osnove, v katero je uvrščen, vendar največ do zneska v višini 2,4-kratnika povprečne plače za predzadnji mesec pred mesecem, v katerem se določa zavarovalna osnova. S.p., ki začne opravljati dejavnost, lahko plačuje prispevke od najnižje zavarovalne osnove, to je minimalne bruto plače, saj se predpostavlja, da še nima dobička ali pa je ta nič.

Samozaposleni plačujejo prispevke kot zavarovanci in kot delodajalci, in sicer (Zakon o prispevkih za socialno varnost, 1996) :

- prispevki iz zavarovalne osnove
 - za pokojninsko in invalidsko zavarovanje 15,50%
 - za zdravstveno zavarovanje 6,36%
 - starševsko varstvo 0,1%
 - za zaposlovanje 0,14%
- prispevki od zavarovalne osnove
 - za pokojninsko invalidsko zavarovanje 8,85%
 - za zdravstveno zavarovanje 6,56%
 - za starševsko varstvo 0,1%
 - za poškodbe pri delu in poklicne bolezni 0,53%

Zavezanec mora v skladu s 352. členom Zakona o davčnem postopku – 2 (ZDavP-2, 2006) predložiti obračun prispevkov za socialno varnost in plačati te prispevke najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. S.p. ne prejema plače kot zaposleni v d.o.o., ki so v delovnem razmerju. Plača od s.p. je dobiček iz dejavnosti.

2.2 DAVČNE OBVEZNOSTI DRUŽBE Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO

D.o.o. je obdavčena na podlagi Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb – 2 (ZDDPO-2, 2006). Davčna osnova po ZDDPO-2 je dobiček, ki je presežek davčno priznanih prihodkov nad davčno priznanimi odhodki. Davčno obdobje je lahko različno od koledarskega leta. ZDDPO-2 določa, da davčno obdobje ne sme presegati obdobja dvanajstih mesecev ter da davčni zavezanec tako izbranega davčnega obdobja ne sme spreminjati tri leta.

Davek se plačuje po stopnji 17% od davčne osnove. Pogoji za obračunavanje in plačevanje davek od dohodka pravnih oseb za družbo so enaki kot pri s.p. Prav tako lahko družba uveljavlja različne davčne olajšave. Družba mora v treh mesecih po končanem davčnem letu na pristojni davčni urad oddati obračun davka od dohodkov pravnih oseb z vsemi prilogami, kot jih predpisuje zakonodaja.

D.o.o. tekom leta plačuje predhodno akontacijo davka, ki se izračunana v davčnem obračunu. Medletne akontacije se plačuje v mesečnih oziroma trimesečnih obrokih, odvisno od višine izračunane predhodne letne akontacije davka. Če znaša izračunana predhodna akontacija davka manj kot 400 EUR, se plačuje predhodna akontacija v trimesečnih obrokih, če znaša več, pa v mesečnih.

Pri plačevanju predhodne akontacije davka med s.p. in d.o.o. ni razlik. Družbenik je v primeru izplačila dobička podvržen dvojni obdavčitvi. Najprej je obdavčen dobiček družbe, ob izplačilu dobička pa še družbenik. Dividende sodijo med dohodke iz kapitala in so obdavčene na podlagi ZDoh-2, le-te so obdavčene cedularno. Plačani davek velja za dokončni davek, kar pomeni, da se ti dohodki ne všttevajo in ne vpisujejo v letno dohodninsko napoved. Dividende izplačane na osnovi lastniškega deleža družbenika v družbi, so obdavčene z 25% davčno stopnjo.

Obračun in plačilo prispevkov za zaposlene delavce v d.o.o. je enako obračunu in plačevanju prispevkov za zaposlene osebe pri s.p. Plače, druga izplačila v zvezi z zaposlitvijo ter nadomestila plače za čas odsotnosti z dela zaradi izrabe letnega dopusta in zaradi drugih odsotnosti z dela delavcev, se priznavajo kot dohodek v obračunanem znesku (35. člen ZDDPO- 2). Bruto plača je sestavljena iz bruto plače, od katere odštujemo prispevke delojemalca (22,10%) in še zmanjšamo za akontacijo dohodnine ter dobimo neto plačo. Delavec dobi izplačano neto plačo. Skupni strošek plače za družbo pa je sestavljen iz bruto plače, kateri prištujemo prispevke delodajalca (16,1%) in dodatke delavca (prevoz, malica, potni stroški).

3 UGOTAVLJANAJE DAVČNE OSNOVE PRED USTANOVITVIJO

Za izračun primerjave ustanovitve d.o.o. ali s.p. z vidika davčne osnove za ustanovitelja kot ene osebe sem izhajala iz sledečega:

- Ustanovitelj d.o.o. ima z d.o.o. sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, kar pomeni, da je zaposlena oseba in mu pripadajo vsa izplačila iz delovnega razmerja, in sicer plača in regres za letni dopust,
- Strošek prispevkov pri d.o.o. je enak kot pri s.p., osnova za izračun davčne osnove so podatki s.p. v letu 2015. Za d.o.o. in s.p. so davčno priznani prihodki in odhodki brez stroškov dela enaki. Davčno priznani odhodki brez stroškov dela družbe so povečani za neto plačo, prispevke in dohodnino ter regres za letni dopust, pri davčno priznanih odhodkih s.p. so upoštevani prispevki za socialno varnost, kot so bili obračunani in drugi odhodki. Davčno priznani odhodki za s.p. kot status normirani so upoštevani na osnovi predpostavke, da so enki kot pri navadnem samostojnem podjetniku in d.o.o.,
- V izračunu za davčno osnovo je upoštevana le splošna olajšava, saj le-ta po zakonu pripada vsem, osebne olajšave in ostale olajšave niso upoštevane, saj do le-teh ni nujno, da so vsi upravičeni. V izračunu sem upoštevala, da si ustanovitelj dobiček izplača v celoti,
- Izračuni za vse tri oblike bodo narejeni po treh variantah glede na višino prihodkov,
- Lastne izračune sem pripravila na osnovi podatkov iz izkaza poslovnega izida, upoštevala sem, da so prihodki in odhodki brez stroškov dela enaki po višini, pri osnovi za določitev prispevkov zavezanca sem upoštevala enako osnovo, od katere so bili prispevki obračunani v enakem znesku. Glede na prikazan izračunan dobiček in višino plačanih prispevkov za s.p. v letu 2015 je zavezanec uvrščen po lestvici stopnje dohodnine za leto 2015. Izračunan kazalnik skupaj vse dajatve glede na čisti dobiček nam pove, koliko odstotkov je obdavčen čisti dobiček kot neto ostanek ustanovitelju.

3.1 UGOTAVLJANAJE DAVČNE OSNOVE ZA S.P.

Ustanovitelj s.p. ugotavlja davčno osnovo od dohodka iz dejavnosti z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, plačuje znesek odmerjene dohodnine kot akontacijo dohodnine in prispevke. Osnova za akontacijo dohodnine se obračuna v davčnem obračunu za posamezno davčno leto. Višina akontacije dohodnine je odvisna od davčne osnove in davčne stopnje. Dobiček s.p. je obdavčen po progresivni dohodninski lestvici, kar pomeni, da se s povečanjem davčne osnove povečuje tudi obdavčitev zneska.

Tabela 2: Izračun davčnih obremenitev in davčne osnove za dobiček za s. p. (v EUR)

zap. št.	opis	v EUR	v EUR	v EUR
1	Prihodki	100.000,00	75.000,00	50.000,00
2	Odhodki (dejanski) brez prispevkov	33.956,00	23.956,00	13.956,00
3	Prispevki zavezanca	16.044,00	16.044,00	16.044,00
4	Skupaj vsi odhodki (2+3)	50.000,00	40.000,00	30.000,00
5	Celotni dobiček (1-4)	50.000,00	35.000,00	20.000,00
6	Splošna olajšava za leto 2015	3.302,70	3.302,70	3.302,70
7	Davčna osnova (5-6)	46.697,30	31.697,30	16.697,30
8	Dohodnina (davek) po lestvici za leto 2015	15.609,10	9.459,10	3.625,92
9	Čisti dobiček - ostanek ustanovitelju (5-8)	34.390,90	25.540,90	16.374,08
10	Skupaj prispevki in davki (3+8)	31.653,10	25.503,10	19.669,92
	- prispevki	16.044,00	16.044,00	16.044,00
	- davki	15.609,10	9.459,10	3.625,92
	skupaj vse dajatve (10) / čisti dobiček (9) v %	92,04	99,85	120,13

Vir: Lastni izračun

Tabela 2 prikazuje prihodke in odhodke, s tem da prihodki padajo za 25.000 EUR in odhodki padajo za 10.000 EUR, prispevki pa ostajajo enaki. Iz prikazanega obračuna, potem ko odštejemo vse dejanske odhodke in prispevki, dobimo celotni dobiček. Za določitev davčne osnove je upoštevana le splošna letna olajšava, ker po zakonu pripada vsem, osebne in ostale olajšave niso upoštewane, saj do le-teh ni nujno, da so vsi upravičeni. Ko odštejemo od davčne osnove dohodnino, ki je izračunana po progresivni metodi na osnovi objavljene dohodninske lestvice, dobimo čisti dobiček oziroma čisti ostanek dobička ustanovitelju. Prikazane so vse davčne obremenitve kot so davki in prispevki. Izračunan kazalnik skupaj vse dajatve glede na čisti dobiček nam pove, koliko odstotkov je obdavčen čisti dobiček kot neto ostanek ustanovitelju.

Davčna osnova od dohodka iz dejavnosti normiranca se ugotavlja na način, da se od ustvarjenih prihodkov odštejejo normirani odhodki. Od vključno 1. januarja 2015 dalje se tako od ustvarjenih prihodkov odšteje 80% normiranih odhodkov in obračuna plačevanje akontacije dohodnine od davčne osnove za dobiček v 20% oziroma dobimo preračunano na 4% od ustvarjenih prihodkov plačevanje višine akontacije dohodnine .

Tabela 3: Izračun davčnih obremenitev in davčne osnove za dobiček za s.p. za status normiranca (v EUR)

zap.št.	opis	v EUR	v EUR	v EUR
1	Prihodki	100.000,00	75.000,00	50.000,00
2	Odhodki - normirani 80 % (brez prispevkov)	80.000,00	60.000,00	40.000,00
3	Prispevki zavezanca	16.044,00	16.044,00	16.044,00
4	Davčna osnova (1-2)	20.000,00	15.000,00	10.000,00
5	Davek od davčne osnove 20 %	4.000,00	3.000,00	2.000,00
6	Skupaj vsi odhodki - predpostavka, da so enaki kot pri s.p. in d.o.o.	50.000,00	40.000,00	30.000,00
7	Celotni dobiček (1-6)	50.000,00	35.000,00	20.000,00
8	Čisti dobiček - ostanek ustanovitelju (1-5-6)	46.000,00	32.000,00	18.000,00
9	Skupaj prispevki in davki (3+5)	20.044,00	19.044,00	18.044,00
	- prispevki	16.044,00	16.044,00	16.044,00
	- davki	4.000,00	3.000,00	2.000,00
	skupaj vse dajatve (9) / čisti dobiček (8) v %	43,57	59,51	100,24

Vir: Lastni izračun

Tabela 3 prikazuje izračun davčne osnove od dohodka iz dejavnosti s statusom normiranca, kjer se ugotavlja davčna osnova od ustvarjenih prihodkov, tako da se odštejejo normirani odhodki v višini 80% od ustvarjenih prihodkov in tako dobimo davčno osnovo za plačevanje akontacij dohodnine. Od te davčne osnove se obračuna plačevanje višine akontacije dohodnine v 20% ali preračunano na 4% od ustvarjenih prihodkov. Ko odštejemo od davčne osnove davek iz dobička dobimo čisti dobiček oziroma čisti ostanek dobička ustanovitelju, vendar v tem primeru je potrebno upoštevati tudi dejansko nastale odhodke s.p. in ne samo normirane, in tu izhajamo iz predpostavke, da so enaki kot pri navadnem s.p., zato da lahko naredimo primerjavo.

3.2 UGOTAVLJANAJE DAVČNE OSNOVE ZA D.O.O.

Davčno osnovo za d.o.o. ugotavljamo kot razliko med prihodki in odhodki z upoštevanimi stroški dela ustanovitelja.

Tabela 4: Izračun davčnih obremenitev in davčne osnove za d.o.o. (v EUR)

zap.št.	opis	v EUR	v EUR	v EUR
1	Prihodki	100.000,00	75.000,00	50.000,00
2	Odhodki brez stroškov dela	33.956,00	23.956,00	13.956,00
3	Stroški dela (4+5+6+7+8)	49.722,00	49.722,00	49.722,00
4	Skupaj prispevki	16.044,00	16.044,00	16.044,00
	- prispevki iz bruto plače - 16,10%	6.762,00	6.762,00	6.762,00
	- prispevki na bruto plačo - 22,10%	9.282,00	9.282,00	9.282,00
5	neto plača	24.396,12	24.396,12	24.396,12
6	dohodnina od plače po lestvici	8.321,88	8.321,88	8.321,88
7	neto regres	800,00	800,00	800,00
8	dohodnina od regresa 20 %	160,00	160,00	160,00
9	Skupaj vsi odhodki (2+3)	83.678,00	73.678,00	63.678,00
10	Celotni dobiček (1-9)	16.322,00	1.322,00	-13.678,00
11	Davčna osnova (10)	16.322,00	1.322,00	0,00
12	Davek od davčne osnove 17 %	2.774,74	224,74	0,00
13	Čisti dobiček d.o.o. (11-12)	13.547,26	1.097,26	0,00
14	Davek od izplačila čistega dobička 25%	3.386,82	274,32	0,00
15	Izplačilo neto dobička ustanovitelju (13-14)	10.160,45	822,95	0,00
16	Vsa neto izplačila ustanovitelju - ostanek ustanovitelju	35.356,57	26.019,07	25.196,12
	- neto plača (5)	24.396,12	24.396,12	24.396,12
	- neto regres (7)	800,00	800,00	800,00
	- neto dobiček (15)	10.160,45	822,95	0,00
17	Dajatve državi	30.687,44	25.024,94	24.525,88
	- prispevki (4)	16.044,00	16.044,00	16.044,00
	- davki (6+8+12+14)	14.643,44	8.980,94	8.481,88
	skupaj vse dajatve (17) / vsa neto izplačila (16) v %	86,79	96,18	97,34

Vir: Lastni izračun

Tabela 4 prikazuje izračun davčne osnove ustanovitelja za d.o.o., prihodki in odhodki brez stroškov dela so enaki kot pri prejšnjih dveh izračunih. Pri tem izračunu so stroški dela sestavljeni iz enakih stroškov prispevkov, potrebno je še dodati strošek dela za neto izplačila in dohodnino. Tako dobimo enako primerljive osnove neto izplačil ustanovitelju. Nato od vseh prihodkov odštejmo vse odhodke in dobimo celotni dobiček, ki je obdavčen s

17 %. Po odštetju davka od dobička dobimo neto dobiček, tak neto dobiček izplačamo ustanovitelju s 25 % dohodnino, po odštetju dohodnine pa dobimo neto izplačan dobiček ustanovitelju.

Tabela 5: Izračun izplačila plače delavcu in izračun stroškov dela (v EUR)

Izračun izplačila plače za delavca - ustanovitelja			
zap.št.	opis	mesečno	letno
1	Bruto plača	3.500,00	42.000,00
2	Prispevki	773,50	9.282,00
	prispevki - plača delavec (ustanovitelj) - 22,10 %	773,50	9.282,00
3	Splošna oljašva	275,22	3.302,70
4	Osnova za davek (1-2-3)	2.451,28	29.415,30
5	Dohodnina (davek) po lestvici za leto 2015	693,49	8.321,88
Dohodninska lestvica iz 116.člena ZDOH-1 za 2015			
razred	nad	do	Znaša dohodnina v eurih
I		668,44	16 %
II	668,44	1.700,00	106,95 + 27 % nad 668,44
III	1.700,00	5.908,93	385,47 + 41 % nad 1.700,00
IV	5.908,93		2.111,13 + 50 % nad 5.908,93
6	Neto izplačilo (1-2-5)	2.033,01	21.093,42
Izračun stroška dela - ustanovitelja			
zap.št.	opis	mesečno	letno
1	Neto regres	800	800
2	Dohodnina (davek) po lestvici za leto 2015	160	160
3	Neto plača	2.033,01	24.396,12
4	Prispevki od bruto plače 3.500 EUR	1.337,00	16.044,00
	prispevki - plača delavec (ustanovitelj) - 22,10 %	773,50	9.282,00
	prispevki - plača d.o.o. (ustanovitelj) - 16,10 %	563,50	6.762,00
5	Dohodnina (davek) po lestvici za leto 2015	693,49	8.321,88
6	Skupaj strošek dela (1+2+3+4+5)	5.023,50	49.722,00

Tabela 5 prikazuje izračun stroškov dela, ki so bili upoštevani v tabeli 4, kot izplačilu delavcu oziroma ustanovitelju, iz bruto dohodka do neto izplačil ter prikaz stroškov dela za enak obračun prispevkov, katerim kot strošek dela je potrebno še prišteti neto plačo in regres ter dohodnino.

3.3 ODLOČITEV NA OSNOVI PRIMERJAVE PRAVNIH OBLIK GOSPODARSKIH DRUŽB Z VIDIKA DAVČNE OSNOVE ZA USTANOVITELJA

Če želimo primerjati obdavčitev s.p. z obdavčitvijo družbe oziroma če želimo določiti davčno osnovo, moramo poznati razlike pri ugotavljanju davčne osnove.

Zato pri izračunih upoštevamo predpostavko, da so vsi prispevki enaki in vsi ostali odhodki prav tako. Prihodki se pri obeh oblikah ugotovijo enako. Pri davčno priznanih odhodkih je razlika pri prispevkih za socialno varnost zavezanca in stroških plače ustanovitelja. S.p. nima plače, zato so v stroških zajeti le prispevki za socialno varnost. Ustanovitelj je v družbi zaposlen, zato mu pripadajo vse pravice iz delovnega razmerja, kot so plača in regres za letni dopust.

Ko iz odhodkov družbe izločimo stroške za plačo in regres za letni dopust, iz odhodkov s.p. pa prispevke za socialno varnost in ostale druge dejanske odhodke, dobimo potem primerljivo davčno osnovo za dobiček oziroma dobiček na enaki davčni osnovi. Čisti dobiček za s.p. dobimo, ko od prihodkov odštejemo odhodke in prispevke in nato moramo plačati še davek od dohodka iz dejavnosti in to kar mu ostane predstavlja njegovo plačo oziroma neto izplačilo ustanovitelju.

Davčno osnovo za dobiček družbe predstavlja razliko med prihodki in odhodki s stroški dela. Neto izplačila ustanovitelju družbe predstavlja neto plača, neto regres in neto dobiček, kar lahko primerjamo s s.p., saj je dokončno obdavčeno in s tem tudi razpolaga.

Tabela 6: Izračun davčnih obremenitev in davčne osnove za s.p., s.p.(status normiranca) in d.o.o. (v EUR)

zap. št.	opis	d.o.o.	d.o.o.	d.o.o.	S.P. - normiranec	S.P. - normiranec	S.P. - normiranec	S.P.	S.P.	S.P.
1	Prihodki	100.000,00	75.000,00	50.000,00	100.000,00	75.000,00	50.000,00	100.000,00	75.000,00	50.000,00
2	Odhodki brez prispevkov	33.956,00	23.956,00	13.956,00	33.956,00	23.956,00	13.956,00	33.956,00	23.956,00	13.956,00
3	Prispevki	16.044,00	16.044,00	16.044,00	16.044,00	16.044,00	16.044,00	16.044,00	16.044,00	16.044,00
4	Neto plača in neto regres	25.196,12	25.196,12	25.196,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5	Dohodnina iz plače in regresa	8.481,88	8.481,88	8.481,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Skupaj vsi odhodki (2+3+4+5)	83.678,00	73.678,00	63.678,00	50.000,00	40.000,00	30.000,00	50.000,00	40.000,00	30.000,00
7	Celotni dobiček (1-6)	16.322,00	1.322,00	-13.678,00	50.000,00	35.000,00	20.000,00	50.000,00	35.000,00	20.000,00
8	Davčna osnova za dobiček (prepis iz tabel 2,3,4)	16.322,00	1.322,00	0,00	33.956,00	23.956,00	13.956,00	46.697,30	31.697,30	16.697,30
9	Davek od dobička (prepis iz tabel 2,3,4)	2.774,74	224,74	0,00	4.000,00	3.000,00	2.000,00	15.609,10	9.459,10	3.625,92
10	Čisti dobiček - ostanek ustanovitelju (7-9)	13.547,26	1.097,26	-13.678,00	46.000,00	32.000,00	18.000,00	34.390,90	25.540,90	16.374,08
11	Davek od izplačila čistega dobička za d.o.o. 25%	3.386,82	274,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12	Izplačilo neto dobička d.o.o. ustanovitelju (10-11)	10.160,45	822,95	0,00						
13	Vsa neto izplačila ustanovitelju - ostanek ustanovitelju	35.356,57	26.019,07	25.196,12	46.000,00	32.000,00	18.000,00	34.390,90	25.540,90	16.374,08
	- neto plača in neto regres (5)	25.196,12	25.196,12	25.196,12						
	- čisti dobiček (10)	0,00	0,00	0,00	46.000,00	32.000,00	18.000,00	34.390,90	25.540,90	16.374,08
	- neto dobiček (12)	10.160,45	822,95	0,00						
14	Dajatve državi	30.687,44	25.024,94	24.525,88	20.044,00	19.044,00	18.044,00	31.653,10	25.503,10	19.669,92
	- prispevki (3)	16.044,00	16.044,00	16.044,00	16.044,00	16.044,00	16.044,00	16.044,00	16.044,00	16.044,00
	- davki (5+9+11)	14.643,44	8.980,94	8.481,88	4.000,00	3.000,00	2.000,00	15.609,10	9.459,10	3.625,92
15	skupaj vse dajatve (14) / vsa neto izplačila (13) v %	86,79	96,18	97,34	43,57	59,51	100,24	92,04	99,85	120,13

V tabeli 6 so iz izračunov iz tabel 2,3 in 4 vpisani podatki za primerjavo, tako se lahko na osnovi izračuna enakih prihodkov in odhodkov ter prispevkov za primerjave pravnih oblik gospodarskih družb z vidika davčne osnove za ustanovitelja le-ta odloči, tako da primerja vsa neto izplačila ustanovitelja. Za d.o.o. ustanovitelj dobi izplačilo neto plače, regresa in še izplačilo neto dobička. Za s.p. s statusom normiranec ustanovitelj dobi izplačilo po zmanjšanju prihodkov za plačilo prispevkov in plačilo akontacije dohodnine ter dejanskih odhodkih, ki so nastali v letu. Za s.p. pa ustanovitelj dobi izplačilo po zmanjšanju prihodkov za odhodke in plačilo prispevkov ter plačilo akontacije dohodnine. Izračunan kazalnik nam prikaže koliko je obdavčen neto dobiček oziroma neto ostanek ustanovitelju. Tako izračun pokaže, da je za ustanovitelja najbolj ugodna ustanovitev s.p. kot status normiranca, nato d.o.o. in na koncu s.p.

SKLEP

Cilj vsakega novega ustanovitelja je doseči čim višji dobiček oziroma prejeti čim več neto izplačil na svoj osebni račun iz novo ustanovljene družbe.

Davek, ki ga plačamo državi znižuje naš realni dohodek, zato mora ustanovitelj izbrati takšno pravno obliko gospodarske družbe, ki zagotavlja najnižjo davčno osnovo hkrati pa najvišje izplačilo dobička.

Razni davki oziroma davčne obveznosti, ki le-te plačujemo državi, so znane že ob ustanovitvi pravne oblike gospodarske družbe, se pravi v naprej, med tem ko pa dobiček je znan šele na koncu davčnega obdobja. Zato je za doseganje optimalnega dobička potrebno vnaprej vedeti, kako bo družba poslovala.

Pri izračunu sem izhajala iz dveh glavnih predpostavk in sicer, za prvo predpostavko, da imamo v vseh treh izračunih enake zneske prihodkov, drugih odhodkov ter prispevkov in v drugem, da ustanovitelju ostane čim večji neto izplačilo po plačilu vseh davčnih bremenitev.

Pri primerjavi izračunov davčnih obveznosti s.p. in s.p. s statusom normiranca in d.o.o. je izračun pokazal, da je pri nižjih dobičkih s.p. davčno največ obremenjen, nato s.p. s statusom normiranca in najmanj d.o.o.. Pri primerjavi davčnih obveznosti s.p. in s.p. s statusom normiranca in d.o.o. je izračun pokazal, da je pri višjih dobičkih samostojni podjetnik davčno največ obremenjen, nato d.o.o. in najmanj s.p. s statusom normiranca. Na podlagi izračunov je za ustanovitelja najbolj ugodna pravna oblika s.p. s statusom normiranca z davčnega vidika, saj iz izračunov sledi, da plačamo najmanjše davčne obveznosti državi glede na najvišje neto izplačilo ustanovitelju, nato d.o.o. in zadnji s.p.

Ne glede na to kašen cilj zasledujemo, ali dolgoročni cilj rast družbe, ali kratkoročni cilj bogatitev ustanovitelja, skušamo z ugotavljanjem davčnih obveznosti doseči čim manjši odliv davčnih obveznosti državi in čim večje neto izplačilo ustanovitelju.

LITERATURA IN VIRI

- 1 Izbrati s.p. ali d.o.o. Najdeno 26. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.finance.si/270895>
- 2 Kodrič, M. (2008). Praktikum Obdavčitev dohodka iz dejavnosti z dohodnino. Maribor: Davčna hiša Bilans d.o.o.
- 3 Ustanovitev d.o.o., e-VEM portal za podjetja in podjetnike Najdeno 26.junija na spletnem naslovu <http://evem.gov.si/evem/drzavljani/zacetna.evem>
- 4 Durs. (b.l.). Novi zakon o davku od dohodkov pravnih oseb – bistvene novosti in spremembe. Najdeno 29. julija 2011 na spletnem naslovu http://www.durs.gov.si/si/aktualno/novi_zakonski_akti/novi_zakon_o_davku_od_dohodkov_pravnih_oseb_bistvene_novosti_in_spremembe/
- 5 Pravilnik o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2015. Uradni list RS št. 94/2014.
- 6 Pravilnik o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost. Uradni list RS št. 138/2006, 52/2007.
- 7 Pravilnik o postopku za razvrščanje v zavarovalne osnove. Uradni list RS št. 49/2006, 38/2007.
- 8 Prispevki za socialno varnost lastnikov zasebnih podjetij (prispevki, dohodnina, DDPO). Najdeno 26. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.eracunovodstvo.org/blog/racunovodstvo/prispevki-za-socialno-varnost-lastnikov-zasebnih-podjetij-prispevki-dohodnina-ddpo/>
- 9 Ureditev obveznega zavarovanja družbenikov – poslovnih oseb v zasebnih družbah in zavodih po Zakonu o urejanju trga dela. Najdeno 26. junija 2016 na spletnem naslovu <http://poslovni.saop.si/novice/pojasnila-durs/ureditev-obveznega-zavarovanja-druzbenikov--poslovnih-oseb/>
- 10 Ustanovitev s.p. Najdeno 26. junija 2016 na spletnem naslovu <http://mladipodjetnik.si/podjetniski-koticek/ustanovitev-podjetja/ustanovitev-s.p>
- 11 Zakon o davčnem postopku. Uradni list RS št. 117/2006, 24/2008-ZDDKIS, 125/2008, 20/2009-ZDoh-2D, 47/2009; Odl.US: U-I-54/06-32 (48/2009 popr.), 110/2009 (1/2010 popr.), 43/2010, 97/2010, 13/2011-UPB4.
- 12 Zakon o davku od dohodka pravnih oseb. Uradni list RS št. 117/2006, 90/2007, 56/2008, 76/2008, 92/2008, 5/2009, 96/2009, 43/2010, 59/2011.
- 13 Zakon o dohodnini. Uradni list RS št. 117/2006, 33/2007; Odl.US: U-I-198/05-12, 45/2007; Odl.US: U-I-260/04-28, 90/2007, 10/2008, 78/2008, 92/2008, 125/2008, 20/2009, 10/2010, 13/2010, 28/2010-UPB5, 43/2010, 51/2010-UPB6, 106/2010, 9/2011-ZUKD-1, 13/2011-UPB7.
- 14 Zakon o gospodarskih družbah. Uradni list RS št. 42/2006, 60/2006 popr., 26/2007-ZSDU-B, 33/2007-ZSReg-B, 67/2007-ZTFI (100/2007 popr.), 10/2008, 68/2008, 23/2009; Odl.US: U- I-268/06-35, 42/2009, 65/2009-UPB3, 83/2009 Odl.US: U-I-165/08-10, Up-1772/08-14, Up- 379/09-8, 33/2011.
- 15 Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Uradni list RS št. 109/2006, 72/2000, 81/2000-ZPSV-C, 124/2000, 109/2001, 83/2002; Odl.US: U-I-178/02-14, 108/2002, 110/2002-ZISDU-1, 112/2002 Skl.US: U-I-307/98-38, 26/2003-UPB1, 40/2003; Odl.US: U- I-273/00-13, 63/2003, 63/2003; Odl.US: U-I-57/00-51, 133/2003; Odl.US: U-I-36/00-52, 135/2003, 2/2004-ZDSS-1 (10/2004 popr.), 20/2004-UPB2, 54/2004-ZDoh-1 (56/2004 popr., 62/2004 popr., 63/2004 popr.), 63/2004-ZZRZI,

136/2004; Odl.US: U-I-273/01-21, 68/2005; Odl.US: U-I-29/04-19, 72/2005, 104/2005-UPB3, 69/2006, 109/2006-UPB4, 112/2006; Odl.US: U-I-358/04-13, 114/2006-ZUTPG, 91/2007 Skl.US: U-I-325/05-5, 10/2008- ZVarDod, 98/2009-ZIUZGK, 27/2010; Odl.US: U-I-40/09-15, 38/2010-ZUKN, 61/2010- ZSVarPre, 79/2010-ZPKDPIZ.

16 Zakon o prispevkih za socialno varnost. Uradni list RS št. 5/1996, 18/1996-ZDavP, 34/1996, 87/1997, 3/1998, 106/1999-ZPIZ-1, 81/2000-ZPSV-C, 97/2001-ZSDP, 97/2001, 62/2010; Odl.US: U-I-214/09, Up-2988/08-29.

17 Zaman, M., Hočevar, M., & Igljčar, A. (2007). Temelji računovodstva. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.